

اجازه روایی آیت الله نمازی

* محمد صادق امیدواری خراسانی

در علم «درایه و رجال» که در ارتباط با «حدیث شناسی» مطرح است اصطلاحی داریم به عنوان: «استجازه» که به معنای طلب اجازه است، یعنی درخواست اجازه‌ای از محدث و راوی مورد اعتماد که او هم نیز از استادش و... هم چنین تا برسد به آخرین راوی که از شخص معصوم علیه السلام نقل حدیث نموده است. این «اجازه» اجازه نقل تمام آنچه را از «مروی عنہ» یا به اصطلاح «شیخ اجازتی» شنیده‌ایم، در بر می‌گیرد. مثلاً: ما که همزمان و معاصر محدث جلیل القدر مرحوم شیخ کلینی نبوده‌ایم، چگونه برای ما امکان نقل حدیث از ایشان است؟ جز به واسطه‌های نقل، که همان راویان و مشایخ اجازه نقل حدیث باشند. از قدیم این «استجازه و اجازه» ها در بین علماء و محدثان، معمول و مرسوم بوده است و حتی برخی از علماء استجازه و اجازات خود را به صورت کتاب یا کتابهایی درآورده‌اند که از آن جمله است:

اجازات بحار الانوار جلد ۱۰۷ تا ۱۱۰ از علامه مجلسی (چاپ بیروت)
الطرق والأسانيد مرحوم آیت الله نجفی مرعشی و موارد فراوان دیگر
ولی سؤال این است که آیا این استجازه فقط جنبه تشریفاتی داشته؟ یا این که افراد بر آن، فوائدی مربوط به درایه و رجال را نیز داراست؟ انصاف این است که

---

*. مدرس حوزه علمیه قم

اجازه، فوائد بسیاری دارد است که در مقالات تخصصی مربوط به آن موضوع گفته شده است. و فعلاً در پی بیان آنها نیستیم. در اینجا، تنها چند نکته مربوط به استجراة نگارنده از مرحوم آیت الله علامه حاج شیخ علی نمازی شاهروdi مورد نظر است که عرض خود را به این موضوع اختصاص می دهیم. این کمترین «محمد صادق امیدواری خراسانی» فرزند مرحوم کربلایی عبدالحسین امیدواری که زادگاهم در کنار مسجد و منزل مرحوم علامه نمازی شاهروdi در مشهد مقدس بوده است و از سال ۱۳۴۹ شمسی به حوزه علمیه قم وارد شدم، علاقه فراوانی به مطالعه و تحقیق روایات و احادیث داشتم و از این روی تاکنون به اجازات متعددی از مراجع تقلید و علماء و فقهاء و محدثین والا مقام مفتخر شدم که از آن جمله است:

- ۱- مرحوم آیت الله خویی
- ۲- مرحوم آیت الله کوکبی
- ۳- مرحوم آیت الله حاج سید محمد روحانی
- ۴- مرحوم آیت الله سید محمود مرعشی اهوازی
- ۵- مرحوم آیت الله سید احمد خوانساری
- ۶- مرحوم آیت الله حاج شیخ علی نمازی شاهروdi
- ۷- مرحوم آیت الله مرعشی نجفی
- ۸- حضرت آیت الله وحید خراسانی
- ۹- حضرت آیت الله صافی گلپایگانی
- ۱۰- حضرت آیت الله دوزدوزانی و...

اجازه‌ای که از مرحوم آیت الله نمازی شاهروdi گرفتم، طی بعضی سفرها از قم به وطنم مشهد مقدس صورت گرفت که به دنبال پیشنهاد این حقیر، ایشان با کمال تواضع و لطف با قلم و خط مبارکشان این اجازه را مرقوم فرمودند. ناگفته نماند: که آن بزرگوار در زمان خود در مشهد مقدس به عنوان «بحار الانوار سیار» معروف بود، چون چندین بار بحار الانوار را برای تألیف مستدرک سفينة البحار مطالعه فرموده بود و با

حافظه وذوق واستعداد مخصوصی موفق به نشر احادیث و معارف اهل بیت ظلیل
بودند و تأییفات بسیاری از عربی و فارسی، عقائدی و احکام و حدیثی و رجالی و
تاریخی و معرفی دارند.

روحش شاد و یادش گرامی باد

قبرشان در صحن مطهر حضرت رضا علیه السلام بود که هم اکنون داخل حرم افتاده شده است.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَّعَلِّمْ فِرَحَمْ وَاهْلَكَ أَمْدَاهُمْ
”بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ“

سماحة العلامه، آية الله الحاج الشیخ علی التمازج الشاهزاده
”دامت أيام افاضاته ببقاء وجوده الشریف“، السلام علیکم و رحمۃ الله
ویهدی: أَسْأَلُ مَنْ حَضَرَكُمْ أَنْ تَتَفَضَّلُوا عَلَيَّ (وانصر المکین
الی الله الغنی ، تعالی شاشت: ابن عبد العزیز محمد صادق الخراشی ”اسیدواری“)
بالاجازة للروایه، عن طریق المعمودت، المتصلة الى الائمه،
الهادیین المهدیین، علیهم صلوات الله تعالی ابی الدلین، جنرکم
الصلوی سبیانه أَفْضَلِ حِیَاءِ الْمُحْسِنِینِ . والسلام

والحق بر صادق الخراشی ”اسیدواری“

ا علم یا اخی وفقکم الله لمرضا ترجمیه
فی ۲۸ صفر المظفر ۱۴۰۵ هـ
عليک فی كل امورک التسلی بالقرآن
وفاة النبي الأعظم صلی الله علیه وآله
مع العترة الطیبه الطاهریین صلوا الله علیهم
والمبلغ فی الریا والآخرة فی ذلك لا غیره
وعلیک بالا خبار الكتب الاربعه التي علیها مدار
المذهب الحقة الالهیة والجلوس والموسائل وامثالها
من الكتب المعتبرة المعتمدة واجزئک فی تنقل هذه الاخبار
ولَا تقف مالیت علم ان السمع والبصر الفواد کل اولیاء
کان عن میکل ولیس بضر الا نسان الى علمه الذي يأخذ
عن ياخذه وعلیک بالدقیر فی ترجیه الاخبار وترک
المصطلحات والسلام علیکم وعلى من اشتع المهدی
الا حق علی التمازج الشاهزاده

صفحة ۳۶